

10. časť

ANTIOCHIA

Cirkev náhle univerzálna...

Apoštoli a bratia v Judei sa dopočuli, že aj pohania prijali Božie slovo. ² Keď Peter prišiel do Jeruzalema, tí, čo boli z obriezky, mu dohovárali: ³ "Vošiel si k neobrezancom a jedol si s nimi!" ⁴ Peter im začal rad-radom vysvetľovať: ⁵ "Bol som v meste Joppe, modlil som sa a vo vytržení som mal videnie: akási nádoba ako veľké prestieradlo spúšťané za štyri rohy zostupovala z neba a prišla až ku mne. ...

¹⁷ Keď im teda Boh dal taký istý dar ako nám, čo sme uverili v Pána Ježiša Krista, ktože som ja, aby som mohol prekážať Bohu?" ¹⁸ Keď to počuli, uspokojili sa a oslavovali Boha, hovoriac: "Teda Boh aj pohanom daroval pokánie, aby mali život."

(Act 11:1-5.17n SSV)

Pokušenie „náboženskej buržoázie“ ...

*Počet nepokrstených ľudí v Európe rastie. V niektorých krajinách rastúci počet rodičov nemá pokrstené deti. A je množstvo prisťahovalcov, ktorí ešte neveria v Krista. Kresťania v Európe nesmú odoprieť týmto ľuďom „vznešenosť poznania Krista Ježiša" (Flp 3, 8). Je hanebnosťou, ak sa kresťania z hanby alebo strachu, alebo z falošného pocitu zdvorilosti či rešpektovania slobody obávajú predstaviť Krista nekresťanom. Je pravda, že by sme sa mali zapojiť do medzináboženského dialógu a spolupráce. Taký dialóg môže propagovať pokoj, porozumenie, vzájomný rast, väčšie odovzdanie sa v odpovedi Bohu a spolupráci. Toto však nijakým spôsobom nenahradí ani neodporuje ohlasovaniu plného evanjelia Ježiša Krista iným veriacim, neveriacim a nábožensky ľahostajným... **Kresťania by sa preto nemali uspokojiť s tým, že sa stanú cirkevnou buržoáziou.** Nemali by byť spokojní so službou malej katolíckej menšiny s tým, že sú diasporou, ktorá nikdy nerastie. Mali by zájsť na hĺbinu a hodiť odhodlane svoje siete na veľký úlovok, namiesto toho, aby lamentovali, že celú noc nič nechytily. Mali by pomáhať iným, aby dokorán otvorili svoje vráta Ježišovi Kristovi, ktorý im dá život v hojnosti.*

(*kardinál Arinze, prezident Pápežskej rady pre medzináboženský dialóg*)

Synoda však ukázala aj to, že cesta, ktorú po Koncile laici nastúpili, nebola celkom bez nebezpečenstiev a ťažkostí. Myslíme predovšetkým na **dve pokušenia**, ktoré nie vždy zvládli: **pokušenie koncentrovať svoj záujem na cirkevné služby a úlohy tak silne, že sa prakticky často dišpenzujú od svojej zodpovednosti v povolání, v spoločnosti, vo svete hospodárstva, kultúry a politiky; a pokušenie chcieť ospravedlniť neprávom jestvujúcu priepasť medzi vierou a životom, medzi zásadným prijatím Evanjelia a konkrétnou činnosťou v rozličných sekulárnych a svetských oblastiach.**

(*Ján Pavol II., Christifideles laici 2*)

- Pokušenie uzatvoriť sa do „vnútrocirkevných aktivít“ – a kašľať na svet „tam vonku“, akoby sa nás netýkal...
- Pričom práve „**aktivity smerom von**“ sú v prípade farnosti podstatné:

„Pán nás volá stále vyjsť z našej sebazaujatosti a podeliť sa s ostatnými s tým, čo máme, počnúc tým najvzácnejším, vierou. **Podľa misionárskeho príkazu sa majú merať všetky cirkevné orgány, farnosti a apoštolské diela. Len keď sa stane misionárskym, môže premôcť kresťanské spoločenstvo vnútorné rozštiepenia a napätia a nájsť svoju jednotu, ako i silu viery.**“

(*Redemptoris missio 49*)

Pravda, nestačí, aby kresťanský ľud bol v nejakom národe prítomný a organizovaný, ani nestačí, aby konal len apoštolát dobrého príkladu. **Ustanovený je tam nato, jestvuje tam za tým cieľom, aby svojim spoluobčanom nekresťanom zvestoval Krista slovom a skutkom a pomáhal im plne prijať Krista.**

(*II. vatikánsky koncil, Ad Gentes 16*)

AKO JE NA TOM NAŠA FARNOSŤ?

- Koľko podujatí „smerom navonok“ realizuje naša farnosť? Ako sme na tom ako farnosť s našim „misionárnym zánietením“?
- Je to aspoň pol na pol v porovnaní s akciami typu „sami pre seba“?

Jedno malé intermezzo...

V tom čase kráľ Herodes položil ruky na niektorých príslušníkov Cirkvi a mučil ich. ² Jánovho brata Jakuba zabil mečom. ³ A keď videl, že sa to Židom páči, rozkázal chytiť aj Petra. Boli práve dni Nekvasených chlebov. ⁴ Keď sa ho zmocnil, uvrhol ho do väzenia a dal ho strážiť štyrom strážam po štyroch vojakoch: po Veľkej noci ho chcel predviesť ľudu. ⁵ Petra teda strážili vo väzení. Ale Cirkev sa bez prestania modlila k Bohu za neho. ⁶ V poslednú noc, ako ho mal Herodes predviesť, Peter spal medzi dvoma vojakmi spútaný dvoma reťazami a strážnici pred dvermi strážili väzenie. ⁷ Tu zastal pri ňom Pánov anjel a v miestnosti zažiarilo svetlo. Udrel Petra do boku, zobudil ho a povedal: "Vstaň rýchlo!" A reťaze mu spadli z rúk. ⁸ Anjel mu povedal: "Opáš sa a obuj si sandále!" Keď to urobil, povedal mu: "Prehod' si plášť a pod' za mnou!" ⁹ Vyšiel von a šiel za ním; ani nevedel, že je to skutočnosť, čo sa dialo skrze anjela. Myslel si, že má videnie. ¹⁰ Prešli cez prvú i druhú stráž a došli k železnej bráne, čo vedie do mesta. Tá sa im sama otvorila. Vyšli ňou, a keď prešli jednou ulicou, anjel mu zmizol. ¹¹ Tu Peter prišiel k sebe a povedal si: "Teraz naozaj viem, že Pán poslal svojho anjela a vyslobodil ma z Herodesovej ruky a zo všetkého, čo očakával židovský ľud." ¹² Ako o tom uvažoval, došiel k domu Márie, matky Jána, ktorý sa volá Marek, kde boli mnohí zhromaždení a modlili sa. ¹³ Keď zabúchal na dvere pri bráne, vyšla dievčina menom Rodé a načúvala. ¹⁴ Keď spoznala Petrov hlas, od radosti ani neotvorila bránu, ale vbehla dnu a oznamovala, že pri bráne stojí Peter. ¹⁵ Oni jej povedali: "Šalieš!" Ona však tvrdila, že je to tak. No oni vraveli: "To je jeho anjel." ¹⁶ Ale Peter neprestával búchať. A keď otvorili a uvideli ho, žasli. ¹⁷ Pokynul im rukou, aby boli ticho, a vyrozprával, ako ho Pán vyviedol z väzenia, a povedal: "Oznámte to Jakubovi a bratom." Potom vyšiel von a odišiel na iné miesto.

(Act 12:1-17 SSV)

- **„Bunkové spoločenstvo“:** „došiel k domu Márie, matky Jána, ktorý sa volá Marek, kde boli mnohí zhromaždení a modlili sa.“ ☺
- **Zaujímavá zmena:**
  - PRI PRVOM prenasledovaní apoštoli neutiekli z Jeruzalema, ale ostali v ňom.
  - TERAZ ale Peter odchádza preč – dokonca celkom narýchlo, ani sa nerozlúči s Jakubom a ostatnými. Prečo?
  - JEDEN DÔVOD môže byť aj v tom, že TERAZ je už Cirkev nielen „Jeruzalemská“... Stáva sa stále viac univerzálnou – a aj Peter (ktorý sa práve vrátil z apoštolskej cesty) si to stále viac uvedomuje.
    - Začína prichádzať na Ježišove slová: „Keď vás budú prenasledovať v jednom meste, utečte do druhého (Mat 10:23 SSV)“ – a už je aj „kam“ utekať... ☺

Smrt' vladára a jej posolstvo...

„¹⁹ Herodes ho hľadal, a keď ho nenašiel, vypočúval strážnikov a rozkázal ich odvieť. Potom odišiel z Judey do Cézarey a tam sa zdržiaval. ²⁰ Bol nahnevaný na Týrčanov a Sidončanov. Ale oni svorne prišli za ním, získali si kráľovho komorníka Blasta a prosili o pokoj, lebo ich kraj sa živil kráľovým obilím. ²¹ V určený deň Herodes, oblečený do kráľovského rúcha, sadol si na trón a prehovoril k nim. ²² Lud mu privolával: "To je boží hlas, nie ľudský!" ²³ Ale vtom ho zasiahol Pánov anjel, lebo nevzdal Bohu slávu, a skončil rozožratý červami. ²⁴ A Božie slovo sa šírilo a rozmáhalo.

(Act 12:19-25 SSV)“

- *Odhlédneme-li od historicky nepodloženého konfliktu s obyvateľi Tyru a Sidonu ve verších 20-21, můžeme v tomto případě Lukášovu spolehlivost v zacházení s historickými fakty **doložit textem židovského dějepisce Josefa Flavia:***

„Roku 44 po Kr. přijel král do Cesareje na slavnostní hry k počtě císaře. Druhého dne se Agrippa odebral ... v oděvu ze stříbra... ve třpytné záři... Ihned mu ze všech stran provolávali slávu jeho patolízalové, nazývali ho bohem a říkali: Bud' nám milostiv! Jestliže jsme tě dosud ctili jen jako člověka, v budoucnu tě chceme uctívat jako nadpozemskou bytost. Král... neodmítl jejich rouhavé lichotky. Když se však podíval vzhůru, spatřil, jak nad jeho hlavou sedí na oprátce sova, a ihned v ní poznal posla neštěstí... který mu ohlašoval brzkou smrt ... Brzo se také v jeho těle ozvaly prudké bolesti ... které ho trýznily neslychaným způsobem ... Ještě pět dní snášel muka ve svých útrokách, až ho nakonec vysvobodila smrt.“ (Podle německého překladu: Clementz II, 629n.)

(Malý štutgatský komentár¹)

- *Verš 24 shrnuje, oč vlastně Lukášovi jde (viz 6,7). **Pronásledování za Agrippy nemůže zabránit šíření slova, poselství. Lze to chápat jako povzbuzení.** Hlásání se prosazuje navzdory všem protivenstvím. Verš 25 navazuje přímo na 11,30 a propojuje s 13. kapitolou. Jan Marek je zde uveden s ohledem na 13,5 a 13,13. (MSK)*
- **Neskôr bude nepochybne veľkým povzbudením pre kresťanov, prenasledovaným práve kvôli božskému kultu cisára...**

---

¹ Ďalej len MSK

Nové centrum: ANTIOCHIA

Čo to bolo za mesto?

Antiochije Syrská byla založena na levém břehu řeky Orontes asi 15 km od moře v úrodné kotlině, v níž se stýká pohoří Libanon na severu s horským pásmem Taurus na východě. **Za Antiocha I. zde žil slavný astronom Aratus; překládány byly učené spisy cizojazyčné do řečtiny.** Za ostatních Antiochů byly vystavěny budovy senátu, chrám Jupiterův, socha Apollonova a veliké nymfaeum na břehu řeky. Skála nad městem byla tesána do podoby Charona, pověstného převozníka duší v podsvětí. Městem táhla 8 km dlouhá, široká a krytá třída, zdobená sloupořadím. Divadlo, vodovod v každém domě, lázně — **to vše dávalo královskému sídlu Seleukovců [do r. 64 př. Kr.] vzhled velkoměsta, zvláště když císařové římsí prvního až třetího století město znovu opevnili a prohlásili za město svobodné.**

S nádherou a leskem rozšířila se zde i nemravnost, zvláště ve spojení se smutně proslulým hájem Dafné [odtud byla A. někdy zvána Epidafné], kde byly svatyně Apollonova, Venušina a Isidina s množstvím lázní, divadel, hospod a tanečních místností. Toto místo bylo tak neblaze pověstné, že římským vojákům sem byl zakázán vstup pod trestem vyloučení z armády. Když římský básník Juvenal s povzdechem nad vzrůstající nemravností Říma pravil, že Orontes se vlil do Tibery, nemohl věru dáti Antiochii horší vysvědčení. Za římské vlády stala se A. hlavním městem provincie Sýrie. Sídlil tu místodržitel, jemuž byl později podřízen prokurátor Palestiny.

Do tohoto prostředí, na něž Židé, usazení tu od časů Seleukovců, neměli velkého vlivu, přišli křesťané na útěku před pronásledováním v Jerusalemě [po smrti Štěpánově]. Zde po prvé se soustavně obrátili s křesťanskou zvěstí k pohanům, kdežto dříve zvěstovali jen Židům [Sk 11,19-26]. Vznikl tak velký sbor, v mnohém směru podobně významný jako jerusalemský. Pracovali v něm také Barnabáš a Pavel. Antiochenský sbor se stal základnou rozsáhlého misijního úsilí [Sk 13,1-4; 15,33-41; 18,23]. Úspěch této misie v samém městě A. vzbudil obecnou pozornost, takže zde po prvé byli vyznavači Kristovi nazváni kristovci. Dodnes zde ukazují Pavlovu bránu jako vzpomínku na jeho působení zde, i na to, že odtud podnikl tři misijní cesty.

(Adolf Novotný. Biblický slovník)

- **Treba odlišovat' od Antiochie v Pizídii:** „Římany prohlášena svobodným městem se značnou kolonií římskou a úředním jazykem latinským. Ř. 6 př. Kr. slavnostně prohlášena »kolonií Caesarovou«. Židovské osazenstvo tu mělo synagogu a získávalo proselyty. Pohané tu uctívali Kybelu, efezskou Artemidu či Dianu, zejména pak boha Mena, v jehož chrámu se konala zasvěcena mystéria [viz Pavlovu narážku Ko 2,18]. Apoštol Pavel navštívil toto město čtyřikrát.“ *(Adolf Novotný. Biblický slovník)*

Jedna zaujímavosť...

„¹⁸ Keď to počuli, uspokojili sa a oslavovali Boha, hovoriac: "Teda Boh aj pohanom daroval pokánie, aby mali život." ¹⁹ Tí, čo sa rozpáchli pred súžením, ktoré nastalo za Štefana, došli až do Fenície, na Cyprus a do Antiochie, ale nikomu neohlasovali slovo, iba Židom. ²⁰ No niektorí z nich boli Cyperčania a Cyrénčania. A keď prišli do Antiochie, hovorili aj Helenistom a zvestovali im Pána Ježiša. ²¹ Pánova ruka bola s nimi a veľa ich uverilo a obrátilo sa k Pánovi.

(Act 11:18-21 SSV)“

- Keby sme mali vybrať miesto, kde by sme založili „misijné predmostie“ evanjelizácie, Antiochia so svojou povest'ou by to zrejme nebola...
- Napriek tomu – bez nejakej organizovanej evanjelizácie, bez projektov, bez apoštolov a ohlasovateľov – sa tak stalo.
- Holt, dielo Ducha... ☺

Na scénu prichádza Pavol...

„²² Zvest' o tom sa dostala aj do uší jeruzalemskej cirkvi; a vyslali do Antiochie Barnabáša. ²³ Keď ta prišiel a videl Božiu milosť, zaradoval sa a povzbudzoval všetkých, aby vytrvali v Pánovi, ako si zaumienili v srdci, ²⁴ lebo on bol muž dobrý, plný Ducha Svätého a viery. A k Pánovi sa pridal veľký zástup.

²⁵ Preto odišiel do Tarzu vyhľadať Šavla. ²⁶ Keď ho našiel, priviedol ho do Antiochie. Celý rok pobudli v tamojšej cirkvi a učili početný zástup.

V Antiochii učeníkov prvý raz nazvali kresťanmi.

(Act 11:22-26 SSV)“

- Barnabáš tu vystupuje ako skutočne nezištný, obetavý človek, ktorý nežiarli na svoje postavenie...
- S Pavlom sa už dôverne poznajú – a tak nečudo, že ho ide vyhľadať. Spoločne tvoria zárodok budúceho misijného tandemu: dvaja blízki priatelia...

„KREŠŤANIA“...

- Ešte dlho boli kresťania chápaní len ako „odnož židovstva“...
- tento názov ale naznačuje, že Cirkev začína stále viac chápať samú seba ako „svojbytnú existenciu“, zárodok Kráľovstva, určený pre všetky národy – nielen Izrael. Kde inde by si to mali uvedomiť lepšie, než práve v pohanskej Antiochii?

Nárast katolíckeho povedomia...

Čo robí Katolícku cirkev katolíckou?

„Cirkev nie je katolícka, pretože je v prítomnosti rozšírená po celom povrchu zeme a má veľké množstvo príslušníkov. Bola katolícka už v to ráno na Turíce, keď sa všetci jej členovia zmestili do jednej malej miestnosti. Podľa etymológie slova „katolícka“ tvorí zo všetkých, ktorých zhromažďuje, jeden celok. Ľudstvo je jedno a Cirkev má poslanie zjavovať ľuďom ich vrodenu jednotu, ktorú stratili, obnoviť ju a dovŕšiť.“

(Henri de Lubac)

„Mužov a ženy, hlboko rozdelených rasou, národnosťou, jazykom, spôsobom života, prácou, poznaním, dôstojnosťou, majetkom,... všetkých (Cirkev) znovu tvorí v Duchu. Všetkým rovnako vtlačá božskú podobu. Všetci od nej prijímajú novú povahu, nezrušiteľnú, ktorá už viac nedovoľuje, aby sa dobudúca prisudzovala dôležitosť ich mnohonásobným a hlbokým rozdielom. Tým sú všetci povznesení a zjednotení v skutku katolícky!“

(Sv. Maxim vyznavač)

- V Antiochii sa objavujú **hneď dva rozmery rastúceho povedomia katolicizmu:**

1. „Zbierka do Jeruzalema“

„²⁷ V tých dňoch prišli do Antiochie proroci z Jeruzalema. ²⁸ Jeden z nich, menom Agabus, vstal a z vnuknutia Ducha oznámil, že bude veľký hlad po celom svete. A aj bol za Klaudia. ²⁹ Preto sa učeníci rozhodli, že každý podľa svojich možností napomôže bratov, čo bývajú v Judei. ³⁰ Aj to urobili a poslali zbierku starším po Barnabášovi a Šavlovi.

(Act 11:27-30 SSV)“

- Univerzálne povedomie Cirkvi.
- Z vlastnej iniciatívy posielajú zbierku do Jeruzalema – predsa patria k sebe, nie? Sú jeden Kristus, ako neskôr napíše Pavol.

2. Vyslanie Barnabáša a Pavla

„V antiochijskej cirkvi boli prorokmi a učiteľmi Barnabáš, Simeon, ktorého volali Niger, Lucius z Cyrény, Manaen, ktorý bol vychovaný s tetrarchom Herodesom, a Šavol. ² Ako slúžili Pánovi a postili sa, povedal Duch Svätý: "Oddel'te mi Barnabáša a Šavla na dielo, na ktoré som ich povolal." ³ Oni sa postili a modlili, vložili na nich ruky a prepustili ich. ⁴ A oni, vyslaní Duchom Svätým, došli do Seleucie a stade sa preplavili na Cyprus.

(Act 13:1-4 SSV)“

- Tu už zaznieva zodpovednosť nielen za seba, či za bratov v rámci Cirkvi, ale za všetkých ľudí na celom svete,...
- ... ktorí všetci sú povolaní k tej istej katolíckej jednote s Kristom a v Kristovi navzájom.

Zaujímavosti:

- Štruktúra: vidíme tu už úrad „prorokov“ a „učiteľov“
  - PROROK nie je ten, kto prioritne predpovedá budúcnosť. Jeho úloha je hlavne tlmočiť Božie slovo a vedenie ostatným. Už sme o tom hovorili pri charizmách...
  - UČITEĽ zase vyučuje Evanjeliu. Na to sa obzvlášť Pavol hodil mimoriadne...
- SLUŽBA BOHU (= modlitba, bohoslužba) + PÔST ako okamih a zároveň spôsob poznávania Božej vôle a uskutočňovania spoločenstva s Bohom.
- A znova PÔST a MODLITBA ako forma preskúmania, vyskúšania tohto povolania i príprava naň.
- VLOŽENIE RÚK – akt poverenia, vyslania, ...
  - Obaja idú „oficiálne“ vyslaní svojou farnosťou v Antiochii.

AKO JE NA TOM NAŠA FARNOSŤ?

- Nakoľko prežívame svoju KATOLÍCKOSŤ – smerom do vnútra Cirkvi (diecéza,...), ale aj smerom von z Cirkvi (zodpovednosť ta svet, v ktorom žijeme a v ktorom sme Bohom ustanovení?

Prvá misijná cesta...

Je zaujímavé sledovať „techniku“ evanjelizácie Barbabáša a Pavla:

Evanjelizačná „technika“ 😊

Stavať na už jestvujúcom

„⁴ A oni, vyslaní Duchom Svätým, došli do Seleucie a stade sa preplavili na Cyprus. ⁵ Keď prišli do Salamíny, hlásali Božie slovo v židovských synagógach. Mali so sebou aj Jána ako pomocníka.

(Act 13:4-5 SSV)“

“¹⁴ Ostatní šli ďalej a z Perge došli do Antiochie v Pizídií. V sobotu vošli do synagógy a sadli si.

(Act 13:14 SSV)”

- Východiskom boli synagógy – miesta, kde ľudia už verili v Boha a kde teda bol predpoklad, že prijmu Božie slovo.
- Z nich sa potom stal ostrovček, základňa, z ktorej Pavol a spol. evanjelizovali pohanov.
- Zdá sa, že málokedy Pavol išiel hneď od začiatku k pohanom, ako to skúšal napríklad v Aténach...

„Synagogy bylo skutečně možné najít všude tam, kde Židé bydleli - v Palestině a po celé římské říši: ve velkých městech, jako byl Jeruzalém, Alexandrie, Antiochie či Řím. V synagoze se Židé shromažďovali k bohoslužbě, studovali Starý zákon, vyučovali své děti, starali se o chudé. Prostá bohoslužba, význam Písma svatého, víra v jednoho Boha, soudržnost - to vše působilo na pohany velmi přitažlivě. I když nepřijali obřízku, žili mnozí z nich podle přikázání a s vírou v Boha Izraele. Tito „bohobojní“ udržovali neustálé spojení se synagogou. Právě oni byli ochotni uznat křesťanské poselství: k Bohu je možné přistoupit bez podmínek, stačí víra ve spásu skrze Ježíše Krista.

Synagogální bohoslužba má dnes stejné prvky jako tehdy: modlitbu a čtení z Písma. Po předčítání z Pěti knih Mojžíšových a Proroků mohl následovat výklad Písma, který mohl provést v podstatě každý Žid. V neposlední řadě bylo právě tak možné, aby křesťanští vyslanci uplatnili své poselství.“

(MSK)

Spoliehať sa na Božiu moc

„⁶ A keď prešli celým ostrovom až do Pafu, stretli istého čarodejníka, falošného proroka, Žida menom Barjezu. ⁷ Bol u prokonzula Sergia Pavla, ktorý bol rozumný muž. Ten si pozval Barnabáša a Šavla, lebo chcel počuť Božie slovo. ⁸ Ale Elymas, čarodejník - lebo tak sa prekladá jeho meno -, im odporoval a usiloval sa odvrátiť prokonzula od viery. ⁹ Vtedy Šavol, ktorý sa volá aj Pavol, naplnený Duchom Svätým, pozrel naňho ¹⁰ a povedal: "Diablov syn, plný každého podvodu a každého klamstva, nepriateľ akejkoľvek spravodlivosti, neprestaneš prevracať priame cesty Pánove?! ¹¹ A teraz pozri, doľahne na teba Pánova ruka: oslepeš a istý čas nebudeš vidieť slnko." Vtom naňho padla mrákota a tma, tápal dookola a hľadal, kto by mu podal ruku. ¹² Keď prokonzul videl, čo sa stalo, žasol nad Pánovým učením a uveril.

(Act 13:6-12 SSV)“

- Sergius Paulus bol „rozumný muž“.
- Pavlova isto „rozumná reč“ na neho nepochybne vplývala.
- Ale rozhodnutie uveriť nakoniec aj tak prišlo so skúsenosťou Božej moci.

Neskôr Pavol napíše Korint'anom:

Ani ja, keď som prišiel k vám, bratia, neprišiel som vám zvestovať Božie tajomstvo vysokou rečou alebo múdrosťou. ² Rozhodol som sa, že nechcem medzi vami vedieť nič iné, iba Ježiša Krista, a to ukrižovaného. ³ A bol som u vás slabý, bojazlivý a veľmi prestrašený. ⁴ Moja reč a moje ohlasovanie nespočivali v presvedčivých a múdrych slovách, ale v prejavocho Ducha a moci, ⁵ aby sa vaša viera nezakladala na ľudskej múdrosti, ale na Božej moci.

(1Co 2:1-5 SSV)

P.S.: Práve tu sa prvý raz začína Šavol spomínať ako Pavol – z čoho niektorí vyvodzovali, že toto meno prijal až vtedy, na počesť Sergia Pavla...

Pomôcť pochopiť Boží zámer

„¹⁶ Tu Pavol vstal, rukou dal znamenie, aby bolo ticho, a povedal: "Mužovia, Izraeliti a vy všetci, čo sa bojíte Boha, počúvajte! ¹⁷ **Boh tohoto izraelského ľudu si vyvolil našich otcov a povýšil tento ľud, keď býval v cudzine, v egyptskej krajine.** Potom ho z nej vyviedol zdvihnutým ramenom ¹⁸ a asi štyridsať rokov znášal ich správanie na púšti. ¹⁹ Vyhubil sedem národov v kanaánskej krajine a lósom rozdelil ich krajinu ²⁰ asi na štyristopäťdesiat rokov. Potom im dával sudcov až po proroka Samuela. ²¹ **Vtedy si žiadali kráľa a Boh im dal Kíšovho syna Saula,** muža z Benjamínovho kmeňa, na štyridsať rokov. ²² **Keď ho odstránil, povolal im za kráľa Dávida** a vydal mu svedectvo: "Našiel som Dávida, syna Jesseho, muža podľa môjho srdca, ktorý bude plniť moju vôľu celú." ²³ **Z jeho potomstva dal Boh podľa prisľúbenia Izraelu Spasiteľa, Ježiša.** ²⁴ **Pred jeho príchodom Ján hlásal** všetkému izraelskému ľudu krst pokánia. ²⁵ Keď Ján končil svoj beh, hovoril: "Ja nie som ten, za koho ma pokladáte. Ale, hľa, po mne prichádza ten, ktorému nie som hoden rozviazať obuv na

nohách." ²⁶ *Bratia, synovia Abrahámovho rodu, a tí, čo sa u vás boja Boha, nám bolo poslané toto slovo spásy.* ²⁷ *Lebo obyvatelia Jeruzalema ani ich vodcovia ho nepoznali, odsúdili ho, a tak splnili slová Prorokov, ktoré sa čítajú každú sobotu.* ²⁸ *A hoci nenašli nič, za čo by si zasluhoval smrť, dožadovali sa od Piláta, aby ho dal zabiť.* ²⁹ *A keď splnili všetko, čo bolo o ňom napísané, sňali ho z dreva a uložili do hrobu.* ³⁰ *Ale Boh ho vzkriesil z mŕtvych* ³¹ *a on sa mnoho dní zjavoval tým, čo s ním prišli z Galiley do Jeruzalema, a teraz sú jeho svedkami pred ľudom.* ³² *A my vám zvestujeme, že prisľúbenie, ktoré dostali naši otcovia,* ³³ *Boh splnil ich deťom, keď nám vzkriesil Ježiša, ako je aj v druhom žalme napísané: "Ty si môj syn. Ja som ťa dnes splodil."* ³⁴ *A že ho vzkriesi z mŕtvych, aby sa už nikdy nevrátil do porušenia, to povedal takto: "Dám vám Dávidove sväté veci, ktoré sú verné."* ³⁵ *A preto aj na inom mieste hovorí: "Nedovolíš, aby tvoj svätý videl porušenie."* ³⁶ *Lebo keď Dávid splnil vo svojom pokolení Božiu vôľu, zosnul, uložili ho k jeho otcom a videl porušenie.* ³⁷ *Avšak ten, ktorého Boh vzkriesil, nevidel porušenie.* ³⁸ *Nech je vám teda známe, bratia, že skrze neho sa vám zvestuje odpustenie hriechov. Od všetkého, od čoho vás nemohol ospravedlniť Mojžišov zákon,* ³⁹ *v ňom je ospravedlnený každý, kto verí.* ⁴⁰ *Dajte si teda pozor, aby neprišlo, čo sa hovorí u Prorokov: ⁴¹ "Pozrite, pohŕdači, čudujte sa a zahyňte, lebo za vašich dní vykonám skutok, dielo, ktorému neuveríte, keď vám bude o ňom niekto rozprávať.'"*

⁴² *Keď potom vychádzali, prosili ich, aby im o tom rozprávali aj v nasledujúcu sobotu.*

(Act 13:16-42 SSV)“

- Pavol neohlasuje Krista ako „izolovanú udalosť“.
- Ani neodovzdáva teologické poučky.
- Už vôbec nie „mravné naučenia“.
- **NAMIESTO TOHO pomáha poslucháčom pochopiť veľký Príbeh Boha a človeka a uvedomiť si ich miesto v tomto príbehu** – veľmi radostné, ved’ je naplnením Božích prisľúbení!

Založiť životaschopnú bunku

„⁴⁹ A Pánovo slovo sa šírilo po celom kraji. ⁵⁰ Ale Židia poštvajú nábožné ženy z vyšších vrstiev a popredných mešťanov, podnietili proti Pavlovi a Barnabášovi prenasledovanie a vyhnali ich zo svojho kraja. ⁵¹ Oni na nich striasli prach z nôh a odišli do Ikónia. ⁵² No učenci boli naplnení radosťou a Duchom Svätým.

(Act 13:49-52 SSV)“

„Pavel zakládal všude, kam prišiel, pouze malá společenství. Co myslíte, kolik lidí tvořilo takové společenství, když z něj Pavel odcházel dále? V Aténách, Korintu i Filipech jich bylo jen několik. Snad hrstka; tam, kde šlo o výjimečně velké společenství, možná okolo sta. A Pavel přitom říká: „Už nemám v Asii více codělat, všechno je obráceno.“ Co tedy dělal? **Založil životaschopnou buňku**, která měla později prokvasit své okolí. Pavlovým úkolem bylo založit živou buňku.“

(Hans Buob, Dary Ducha Svätého)

Slovami pápeža Jána Pavla II.:

Aby sa všetky tieto farnosti stali živými kresťanskými spoločenstvami, musia sa dotyčné miestne autority starať o to, aby rástli malé bázové spoločenstvá, nazvané aj živé spoločenstvá, v ktorých veriaci vzájomne môžu hlásať Božie Slovo a môžu byť činnými v službe a v láske.

(Ján Pavol II., *Christifideles laici* 26)

Sú podporované biskupmi a ich konferenciami ako pastoračná priorita a osvedčujú sa ako centrá kresťanskej formácie a misionárskeho vyžarovania. Sú znamením života Cirkvi, pomocou pri hlásaní evanjelia a dobrým východiskom pre novú spoločnosť, ktorá je založená na "civilizácii lásky" ... decentralizujú a organizujú farnosť, s ktorou zostávajú stále spojené ... stávajú sa kvasom kresťanského života, pozornosti voči zanedbaným a angažovania sa za premenu spoločnosti. V nich zažíva jednotlivý kresťan spoločenstvo, cíti sa sám ako aktívny element a dostáva popud spolupracovať na úlohe pre všetkých. ... sú ozajstným prejavom spoločenstva a prostriedkom, ako vytvoriť ešte hlbšie spoločenstvo. Preto sú oprávnené veľkou nádejou pre život Cirkvi."

(Ján Pavol II., *Redemptoris missio* 51)

- V tomto smere môžeme urobiť **dve chyby**:
  - SÚSTREDIŤ SA NA MASY, namiesto na vytvorenie bunky
  - NEVYTVORIŤ BUNKU ŽIVOTASCHOPNOU, ale ponechať ju závislou – výsledkom je, že „farár odíde – dielo zanikne“ v rôznych variantoch...

AKO JE NA TOM NAŠA FARNOSŤ?

- Sú v našej farnosti takéto životaschopné bunky, z ktorých do okolia vyžaruje Boží život?
  - Ak nie – prečo?
  - Čo sa s tým dá urobiť?
- Ako by sme ako farnosť (spoločenstvo) mohli využiť Pavlovu evanjelizačnú stratégiu?
  - Čo k tomu potrebujeme?